

۴۸۰

کانونِ نویسندگانِ ایران

« به آذین » و « کانونِ نویسندگانِ ایران »

نشریه " فرهنگ توسعه " ، مصاحبه ای را با " به آذین " منتشر کرد و دیروز " پیک نت " (تارنمای " راه توده ") آنرا نقل . در ابتدا بخش هائی از این مصاحبه (در رابطه با " کانون ") را عینا به نقل از " پیک نت " (باهمان رنگی یا برجسته کردن بخشی از مصاحبه با رنگ قرمز) را می آورم و بعد " استعفانامه " کسانی را که در سال ۵۸ از " کانون نویسندگان " جدا شدند (و بعدها تعدادی در داخل و تعدادی دیگر در خارج به بخش " تبعید " ی پیوستند) ، به نقل از کیهان همان سال و سرآخر می خواستم تمام داستان این " جدائی " را به نقل از " مسعود نقره کار بیآورم که امکانات " فنی " ام متاسفانه اجازه ندادند و خواننده اگر امکانش را دارد به جلد ۲ کتاب او با نام " بخشی از تاریخ جنبش روشنفکری ایران " ، نشر باران ، چاپ اول ، سال ۲۰۰۲ ، صص ۱۶۱-۲۳۲ مراجعه کند .

م. ایل بیگی

۱۷ مهر ۸۲ / ۹ اکتبر ۰۳

انتشارگفتگوی که پس از ۸ سال زندان ، مدت ها انتظارش می رفت

<http://www.peiknet.com>

فرهنگ توسعه : با توجه به این که اعضای کانون نویسندگان در آخرین مجمع عمومی خود در تاریخ ۲۶ آبان ۱۳۷۹ میل و افری به لغو مصوبه کانون [مصوبه سال ۱۳۵۸ کانون که بموجب آن کانون نویسندگان به دو شاخه تبدیل شد و عضویت اعضای حزب توده در آن لغو شد] که حکایت از آن دارد که کانون نویسندگان کماکان شما را عضوی از خود می داند و قرار است که این پیشنهاد اعضا در جلسه مجمع عمومی به بحث و ارزیابی

به آذین: از بحثی که سال گذشته در جلسه ی عمومی کانون نویسندگان درباره تعلیق عضویت و اخراج پنج تن از اعضای کانون درگرفت و در آن پیشنهاد شد که آن مصوبه لغو شود، من پس از چندماه از زبان یکی از دوستان خبر یافتم. حرکت جالبی است. نشان میدهد که **نسل تازه ی اهل قلم، به رغم باقیمانده های آن دوران، احترام صادقانه تری به تفاوت های عقیدتی میگذارد** و بر همین اساس، مصوبه ای را که به انگیزه ی کینه توزی سیاسی صادر شده بود خلاف اصول و مردود میشمارد.

به هر حال، کار بی کشمکش نخواهد گذشت. باید ماند و دید.

فرهنگ توسعه: نظر شما درباره اساسنامه کانون نویسندگان که یادگار زنده یاد محمدمختاری است و نیز فعالیت دوره جدید آن چیست؟

به آذین: من آزادی عقیده و بیان و قلم و نشر را که می باید بدون حصر و استثنا تضمین گردد، اگر در عمل به معنای آزادی بی حد و مرز گرفته نشود و در واکنش، کل آزادیهای مدنی را به خطر نیندازد، در طول سالها فعالیت کانون همواره تأیید و بر آن تأکید کرده ام. گذشته از این اصل بنیادی که رعایت دستور و حفظ انضباط آن را لازم می دانم، در دیگر مواد اساسنامه اشکالی نمی بینم.

فرهنگ توسعه: با توجه به این که شما مدتها عضو هیأت دبیران کانون نویسندگان بوده اید و تجربه های بسیاری در این زمینه دارید، برای تشکیل کانون یا اتحادیه نویسندگان ایران چه گام هایی باید برداشت؟

به آذین: برابر دانستن حق همه سبکهای ادبی - هنری یا عقیده های سیاسی - فلسفی - اجتماعی در عرضه داشت آزادانه از راه بیان و قلم و دیگر وسایل، و نیز شناختن حق یکسان هر اهل قلم و هنر به گزینش و سعی در اشاعه ی نظرهای خاص خویش، همیشه می تواند محوری باشد که نویسندگان و شاعران و منتقدان و دیگر هنرمندان گرد آن فراهم آیند و از منافع صنفی خود پاسداری کنند.

فرهنگ توسعه: از نظر شما نواقص منفی اساسنامه کانون نویسندگان ایران چیست؟ و وضع کانون نویسندگان را در دوره ی جدید چگونه میبینید؟

به آذین: در مرحله ی عمل است که ضعفها و کمبودها نمایان و مرتفع خواهند شد. نخستین و مهمترین گام، گرد آمدن و شکل پذیرفتن است. پس از آن، یکدیگر را اندیشیده و صادقانه تحمل کردن. امیدوارم همگان در دوره تازه فعالیت کانون چنین کنند و چنین باشد.

فرهنگ توسعه: راه برون رفت کانون از مشکلات نشر و پخش چیست؟

به آذین: تنها کانون نویسندگان با دشواری ها و **گرفتاریهای نشر و پخش** روبه رو نیست. مطبوعات، ناشران، چاپخانه داران و توزیع کنندگان نیز به همین درد گرفتارند. راه برون رفت از این **دشواریها فعالیت بیشتر و هماهنگ همه این صنف هاست**

فرهنگ توسعه: به نظر شما کانون نویسندگان تا کجا می تواند از نویسندگان نو قلم حمایت کند و راه کاری که شما پیشنهاد می کنید چیست؟

به آذین: تشکل صنفی نویسندگان، به هر نامی که خوانده شود و فعالیت کند، برای ماندگاری در نوگشتگی، نمی تواند از پرورش استعدادهاى نوحاسته سرباز زند. باید ضمن راهنمایی مشفقانه ی آسان پذیر در کاربرد زبان و پاسداری آن از آمیختگی های ناساز دستوری و لغوی، نوقلمان را در چاپ و انتشار آثار بدیع شان ، اگرچه کمی خام یا نامتعارف به نظر آیند، - یاری و از ایشان پشتیبانی کرد.

فرهنگ توسعه: به نظر شما منشور کانون که در ده ماده تنظیم شده واقعی و گویا است؟ به آذین: در جریان تدوین منشور کانون نوگشته نبوده ام و نظری نمیتوانم داشت.

فرهنگ توسعه: آیا درست است در زمانی که شما مسئول کانون نویسندگان بودید به اتفاق تنی چند از نویسندگان حزبی، فضای کانون را سیاسی و فقط نظریات حزبی را منتقل می کردید؟ به آذین: به هنگام تأسیس و در دوران کوتاه فعالیت اولی کانون نویسندگان ایران، من کمترین رابطه ی سازمانی با حزب توده ایران نداشتم. هیچ رهنمودی از آن سو و هیچ گزارشی از سوی من در کار نبود. اما، با مختصر آشنایی ام با تئوری مارکسیسم و در چارچوب تاکتیک آن برای شرکت مارکسیست ها در فعالیت سازمانهای صنفی موجود طبیعی است که شیوه ی کارم در هیأت دبیران کانون، در حد مقدور، بر همان الگو بوده باشد. و باز طبیعی است که مخالفان، از هر رنگ سیاسی یا سازمانی که بوده باشند مرا مورد اتهام قرار دهند و به من حمله کنند.

در دوره ی دوم فعالیت کانون هم، نزدیک به دو سال کار بر همین منوال بود. با پیروزی انقلاب و پدید آمدن امکان فعالیت علنی و قانونی حزب توده ایران، باز حتا هنگامی که پس از حدود يك سال به حزب پیوستم، در تصمیم گیریها هرگز نیازی به مشورت یا کسب تکلیف از رهبری حزب نداشتم. با سابقه ی چند ساله ام در هیأت دبیران کانون، مورد اعتماد بوده و به استقلال عمل می کردم. **به اقتضای زمان و لزوم پرهیز از افراط کاری و زیاده خواهی آگاه بودم که برای حفظ موجودیت کانون و ادامه ی فعالیت آن مسیر کم خطری را پیشنهاد کنم.** اما ائتلاف چپ روهای افراطی، هواداران شناخته غرب و برخی وابستگان رژیم گذشته کار را به شکاف در صف کانون کشاند و شد آن چه شد.

فرهنگ توسعه: در این چندساله اخیر کانون نویسندگان دوران طاقت فرسایى را پشت سر گذراند که مرگ شهادت گونه مختاری و پوینده از این جمله اند. برای این که نویسندگان ایران هزینه های این چنینی را نپردازند و امنیت آنان مثل دنیای پیشرفت تامین باشد چه تمهیداتی باید اندیشه شود؟ با توجه به این که ذات کلمه سیاسی است، روند حرکتی کانون آیا باید ذاتا سیاسی باشد؟

به آذین: گفته شد که هر تشکل صنفی، - از جمله تشکل اهل قلم در سازمان هایی نظیر کانون نویسندگان یا شورای نویسندگان و هنرمندان، گذشته از فعالیت در راه منافع صنف، خواه ناخواه معنای سیاسی هم دارد. نویسنده در بازنمایی رویدادهای زندگی مردم به صراحت یا به تلویح، به ارزیابی نظام اجتماعی و سیاسی حاکم و تایید یا انکار آن میپردازد، و به واقع، غیرمستقیم نیروهایی را به هواخواهی یا مخالفت برمیانگیزد. در روزگاری که جامعه در تعادلی کلی بویژه در مرحله رونق اقتصادی به سر میرد، مخالفت اگر هم باشد فعال نیست. حکومت به آسانی چشم میبندد. راه انتقاد و حتا مخالفت خوانی به روی نویسنده باز گذاشته میشود، اما اگر نظام حاکم خود را در خطر عاجل ببیند، **بی پرده و بی تردید، با گذراندن قانون و با توسل بی محابا به زور، راه را بر نویسنده میندد** کشاکش رویارو از دو سو در برمی گیرد و هزینه هایی به بار میآورد که بدان اشاره کرده اید. آیا میارزد؟ باید به درستی سنجید و آن گاه خطر کرد یا نکرد.

فرهنگ توسعه: شما به عنوان يك روشنفکر خلاق درباره عملکرد و فعالیتهاى هنری تان در کانون نویسندگان ایران در دهه های گذشته چه فکر می کنید؟

به آذین: وسواس بازنگری و فرصت فکر کردن به این مسئله را ندارم.

فرهنگ توسعه: در پایان اگر نکته ای دارید بفرمایید؟

به آذین: گفتنی ها گفته شد. به سلامت باشید.

تهران ۱۷ فروردین ۱۳۸۰

پانوشت:

۱- مانگدیم - ماه صورت (واژه مازندرانی است)

xalvat.com

۱۲ صفحه
تک شماره - ۱۵ ریال
کسب خان
دوشنبه ۱ بهمن ماه ۱۳۵۸ - سوم ربیع الاول ۱۴۰۰ - شماره ۱۰۹۱۰

استعفای دسته جمعی ۲۶ عضو کانون نویسندگان

xalvat.com

کنند باین عمل هیئت دبیران مسئولیت سنگین ایجاد تفرقه
و اشغال در صفوف نویسندگان و شاعران ایرانی را در
لحظات حساس انقلاب ایران به گردن گرفت .

ما امضاءکنندگان زیر ، اعضای کانون نویسندگان
ایران ، ضمن رد روش خودسرانه و سلبجویانه هیئت دبیران
و عشی سیاسی آن ، که کار را ناچار به بی اعتباری و تلاش
کانون کشانده ، بدین وسیله ادامه فعالیت خود را در کانون
نویسندگان ممکن نمی شماریم و استعفا خود را از این کانون
اعلام می داریم .

از آنجاکه متأسفانه کانون نویسندگان ایران با وضعی
که پیش آمده محتوای متعهد خود را از دست داده است ،
پادآور می شویم که ضرورت تاسیس کانون ، انجمن یا
تحدیه ای که همه نویسندگان و شاعران و هنرمندان خدمتگزار
خلق و وفادار به انقلاب مردمی و ضدامپریالیستی ایران را
بر اساس تقاضای احترام به عقاید یکدیگر جمع کند و استعداد های
ادبی و هنری را در راستای حقیقت و پیشرفت بسیج نماید ،
بیشاز هرزمانی محسوس گشته است ، می توان بدین منظور
به بحث نشست و به توافق مطلوب رسید .

دکتر امیرحسین آریانیور - محمد آقازاده - مصوب
احیائی - مهدی اخوان ثالث - مهدی اسفندیار فرد - حسن
اصغری - هانیبال الخاص - اصغر الهی - علی امینی نجفی -
امیر نیک آئین - غلامرضا امامی - ناصر ایرانی - حسن
یستا - محمد پورهرمزبان - جاهدجهانشاهی - بهرام حبیبی -
رکن الدین خنروی - محمد خلیلی - محمدحسین روحانی -
محمد زهری - جلال سرفراز - احسان ظهیری - جلال
علوی نیای - اسدالله عمادی - دکتر نورالدین فرهیخته -
بهزاد فراهانی - حسن قائم پناه - محمد قاضی - جمشید
کوش آبادی - کامبوزیا گویا - غلامحسین متین - پرویز
مجیدی - ناصر عوفن - محمدعلی مهید - رحیم نامور -
صورت الله نوحیان .

بلا این عده درصدد تشکیل اتحادیه هنرمندان ،
نویسندگان و شاعران هستند .

گروهی از نویسندگان عضو کانون نویسندگان ایران
طی نامه ای به روزنامه کیهان استعفا خود را از این کانون
اعلام داشتند و اطلاع داند که درصدد تشکیل یک کانون
ویا اتحادیه تازه ای هستند که در راستای انقلاب اسلامی و
ضد امپریالیستی ایران حرکت خواهد کرد .

بمعین دلیل نیز از نویسندگان و هنرمندان متعهد و
عین حال معتقد به انقلاب اسلامی ایران دعوت کرده اند تا
با حضور خود تشکیل این اتحادیه را تسریع بخشند. در این
نامه ضمن اشاره به تقسیم گیری های یک جانبه هیئت دبیران
کانون و عدم رعایت سنن دیرینه مبارزاتی این کانون ،
باخراج چندتن از اعضای قدیمی آن تاکید شده و در ادامه
ن نوشته شده است :

هیئت دبیران در شرایطی که میان انقلاب و دشمنان
داخلی و خارجی اش یک مبارزه مرگ و زندگی درگیر بود
رهست ، بهنام کانون با تیره های همگام و هم آواز شده که
در کارشکنی و ایجاد موانع بر سر راه تحکیم و توسعه انقلاب
با فشاری دارند .

هیئت دبیران در یک مساله همین وجود اختلاف ،
یعنی برگزاری شبهای شعر و سخنرانی ، نذتها به عهد ،
چندتن از اعضای کانون که چنین اجتهاسی را طی ده شب
توالی در محیطی که پذیرای فتنه و آشوب است صلاح
نمی دانستند ، توجه نکرد ، بلکه با میدان دادن به تهاکبی و
ایجاد تشنج در اثنای جلسات عمومی ویا جلسات شخصی و
ایراد انواع تهمت ها در طی اعلامیه ها و مقاله ها دست به
اقداماتی زرد تاپنج نویسنده و شاعر و مترجم سرشناس این
کشور را که هرکدامشان سابقه هفتاد مبارزه در کانون و
جامعه دارند ، ابتدا به تعلق عضویت و سپس باخراج محکم

انشعاب در

کانون نویسندگان ایران

اخراج و جدایی اعضا و هواداران حزب توده ایران

از کانون نویسندگان ایران، پاییز ۱۳۵۸

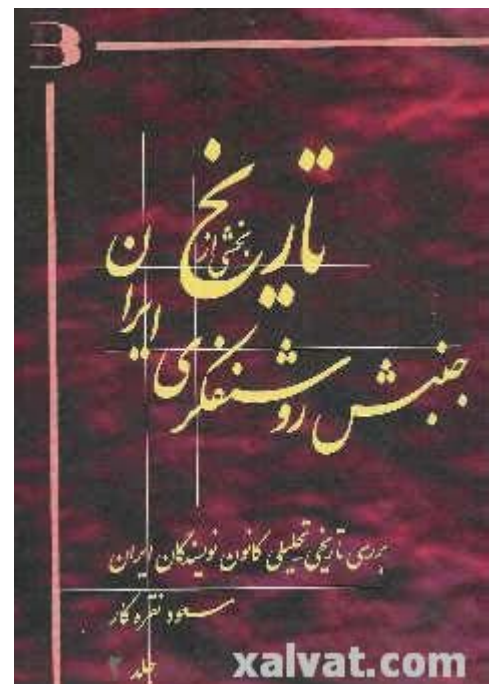
xalvat.com

مهرماه ۱۳۵۸ در حالی که هیئت دبیران کانون نویسندگان مشغول تدارک «آزادی و فرهنگ» بود، عده‌ای از اعضای قدیمی کانون نویسندگان با برگزاری این شب‌ها مخالفت کردند و پیشنهاد کردند که برگزاری این شب‌های شعر و سخن «به موقع مناسب دیگر» موکول شود.

هیئت دبیران کانون در خبرنامه شماره ۳، که ابتدا در آذرماه منتشر و سپس در دی‌ماه ۱۳۵۸ با تغییراتی تجدید چاپ شد^(۱) در «سخنی با خوانندگان» ضمن توضیح برخی فعالیت‌ها، و نیز ویژگی‌ها و مواضع کانون و اشاره به پاره‌ای انتقادها و «مخالفت‌های خصمانه» می‌نویسد:

«... تصمیم‌گیری‌های هیئت دبیران کانون نویسندگان از طریق دستورالعمل

۱ در خبرنامه شماره ۳ که در دی‌ماه ۱۳۵۸ منتشر شد، این توضیح آمده است: «با بوزش از خوانندگان به خاطر تأخیری که در انتشار خبرنامه شماره ۳ کانون نویسندگان ایران پیش آمده است به اطلاع می‌رساند؛ این تأخیر به دلیل اشکالاتی بود که در نخستین فرم‌های چاپی خبرنامه شماره ۳ (که از توزیع آن جلوگیری شد) وجود داشت.» در واقع دو خبرنامه تحت عنوان «خبرنامه شماره ۳» منتشر شد، آذرماه و دی‌ماه، با مطالبی که تفاوت‌هایی با یکدیگر داشتند. (پیوست شماره ۱) م. ن.

« به آذین » و « کانون نویسندگان ایران »

... در عظیم خلوت من
http://xalvat.com

نشر دیگران

<http://xalvat.com>

xalvat@xalvat.com

<http://xalvat.com/xalvat7/Nasher-eDigaran>